

การปฏิบัติการเขียนร้อยกรองโคลงสี่สุภาพ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซิปปาโมเดล

ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนน้ำยันทวิทยา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29

A Development of Thai Verse Writing Called *Khlong Si Supharb*

Using CIPPA Model for Mathayom Suksa 3 Students, Namyuen wittaya School,

Secondary Educational Service Area Office 29

ยุพาพร ธรรมจาริก¹ และธีรวุฒิ เอกะกุล²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์ 1) เพื่อปฏิบัติการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การเขียนร้อยกรองโคลงสี่สุภาพ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซิปปาโมเดล 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน และ 3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซิปปาโมเดล และการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนน้ำยันทวิทยา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 แยกเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 35 คน กลุ่มควบคุม จำนวน 35 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซิปปาโมเดล จำนวน 9 แผน และแผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ จำนวน 9 แผน แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบทดสอบท้ายวงจร แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน แบบสัมภาษณ์นักเรียน แบบบันทึกประจำวันของครู สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า

1. การปฏิบัติการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลปรากฏว่า การจัดการเรียนรู้แบบซิปปาโมเดล สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การเขียนร้อยกรองโคลงสี่สุภาพได้ดีขึ้น
2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยของการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบซิปปาโมเดล มีคะแนนการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ การเขียนร้อยกรองโคลงสี่สุภาพ การจัดการเรียนรู้แบบซิปปาโมเดล ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การวิจัยปฏิบัติการ

¹ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
140 หมู่ 5 ตำบลกลาง อำเภอดงขุดม จังหวัดอุบลราชธานี 34160 E-mail : pohgirl_1@hotmail.com

² รองศาสตราจารย์ ดร., คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี : อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

Abstract

The purposes of this study were to : (1) develop students' learning achievement on writing Thai verse called *Khlong Si Supharb*, (2) compare the students' academic achievement before and after learning, and (3) compare students' learning achievement learned by the CIPPA Model with a regular teaching method. The samples were the experimental group using 35 students, and the control group using 35 students Mathayom Suksa 3 students from Namyuenwithaya school in the second semester academic year 2014, selected by cluster random sampling. The research instruments were nine lesson plans using CIPPA Model and nine lesson plans using regular method of teaching; achievement test, end-of-cycle test, observation form on teacher's teaching behaviors, observation form on students' learning behaviors, student interviewing form, and the teacher log book. The statistical procedures were mean, standard deviation, and t-test.

The research findings were as follows:

1. The development of academic achievement using the CIPPA Model improved the students' learning achievement.
2. It was found that the students' academic achievement after learning were higher than before learning with statistical significance at the critical level .05.
3. The students learned by using the CIPPA Model had higher learning achievement than those using the regular method of teaching with statistical significance at the critical level .05.

Keywords Thai Verse Writing Called *Khlong Si Supharb*, Academic Achievement, CIPPA Model, Action Research

บทนำ

วิชาภาษาไทยมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรม อันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร เพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจธุระ การงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคม ประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสพการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศ ต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนาระบวนการคิดวิเคราะห์ วิวิจารณ์ และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทาง สังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทาง เศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี และสุนทรียภาพ เป็น สมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (กระทรวงศึกษาธิการ 2551 ข : 1)

การจัดการศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานจะต้องสอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งกำหนดไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่านักเรียนทุกคนมี ความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่านักเรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริม

ให้นักเรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ให้ผู้สอนจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2551 ก : 11)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในปัจจุบัน ยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ตามที่หลักการหรือจุดหมายของหลักสูตรกำหนดไว้ แนวทางในการแก้ไขปัญหาที่ครูผู้สอนภาษาไทยจะต้องปรับปรุงและใช้เทคนิควิธีการสอนให้หลากหลาย ตลอดจนการใช้สื่อการเรียนและกิจกรรมให้เหมาะสม (สมพร จารุณัฐ 2543 : 36) จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือในสภาพจริง สนับสนุน และส่งเสริมให้นักเรียนสามารถแสดงศักยภาพตามความถนัดของตนเอง การจัดการเรียนการสอนจะต้องเน้นนักเรียนให้สามารถสร้างความรู้ สามารถคิดวิเคราะห์ การนำความคิดไปปรับเปลี่ยนวิธีการต่าง ๆ การอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นอย่างมีความสุข เสียสละ และทำประโยชน์ให้แก่สังคม (สมศักดิ์ สันธุระเวช 2541 : 31)

วิชาภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เมื่อศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรแล้วพบว่า บทเรียนเรื่อง การเขียนร้อยกรองโคลงสี่สุภาพ เป็นเนื้อหาที่บรรจุไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษา ภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ คุณภาพของนักเรียนเมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในสาระที่ 4 นั้น นักเรียนจะต้องเข้าใจและใช้คำราชาศัพท์ คำบาลีสันสกฤต คำภาษาต่างประเทศอื่น ๆ คำทับศัพท์ และศัพท์บัญญัติในภาษาไทย วิเคราะห์ความแตกต่างในภาษาพูด ภาษาเขียน โครงสร้างของประโยครวม ประโยคซ้อน ลักษณะภาษาที่เป็นทางการ กึ่งทางการและไม่เป็นทางการ และแต่งบทหรือกรอนประเภทกลอนสุภาพ กาพย์ และโคลงสี่สุภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ 2551 ข : 33) และจากรายงานผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2556 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนน้ำยืนวิทยา วิชาภาษาไทย ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 43.56 ซึ่งต่ำกว่าระดับจังหวัด ระดับสังกัด และต่ำกว่าระดับประเทศ เมื่อดูคะแนนรายมาตรฐานการเรียนรู้ พบว่า สาระที่ 4 มาตรฐาน ท4.1 ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 30.82 ถือว่าเป็นคะแนนที่อยู่ในเกณฑ์ต่ำ เมื่อเทียบกับคะแนนเฉลี่ยระดับจังหวัด ระดับสังกัด และระดับประเทศ (โรงเรียนน้ำยืนวิทยา 2556 : 127) กอปรกับปัญหาจากครูผู้สอนคือ ครูผู้สอนมีชั่วโมงสอนมาก มีภาระหน้าที่อื่น ๆ ที่ต้องรับผิดชอบ ขาดวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ไม่มีประสบการณ์ กิจกรรมซ้ำซากไม่น่าสนใจ ปัญหาการจัดกิจกรรมเหล่านี้ทำให้นักเรียนไม่สนใจเรียน เกิดความเบื่อหน่าย และไม่ชอบเรียนภาษาไทยในที่สุด ซึ่งสิ่งเหล่านี้ส่งผลกระทบไปยังผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบชิปปาโมเดล เป็นวิธีหนึ่งที่สามารถจัดให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง โดยอาศัยความร่วมมือจากกลุ่ม และยังช่วยพัฒนาทักษะกระบวนการต่าง ๆ โดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางและเน้นการมีส่วนร่วมในกิจกรรม ซึ่งใช้แบบประสาน 5 แนวคิดหลัก (พิศนา แหมมณี 2543 : 85-87) คือ หลักการสร้างความรู้ กระบวนการกลุ่มและการเรียนรู้แบบร่วมมือ ความพร้อมในการเรียนรู้ การเรียนรู้กระบวนการ และการถ่ายโอนการเรียนรู้ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้สูงสุด โดยให้นักเรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง (Construction) และมีการปฏิสัมพันธ์ (Interaction) กับเพื่อน หรือกับบุคคลอื่น ๆ และสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัว โดยใช้ทักษะกระบวนการ (Process Skills) ต่าง ๆ จำนวนมากเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ เพื่อช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะกระบวนการและเรียนรู้สาระในแง่มุมที่กว้างขึ้น ซึ่งจะเกิดขึ้นหากนักเรียนอยู่ในสภาพที่มีความพร้อมในการรับรู้

และเรียนรู้ มีประสบการณ์รับรู้ที่ตื่นตัว ไม่เฉื่อยชา และสิ่งที่สามารถช่วยให้นักเรียนอยู่ในสภาพดังกล่าวได้ ก็คือการให้นักเรียนได้มีการเคลื่อนไหวทางร่างกาย (Physical Participation) อย่างเหมาะสม การจัดกิจกรรมที่หลากหลายจะทำให้ให้นักเรียนตื่นตัวอยู่เสมอ จึงทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี แต่การเรียนรู้นั้นจะมีความหมายต่อตนเองและความรู้ความเข้าใจ จะมีความลึกซึ้งและคงทนมากน้อยเพียงใดนั้น ต้องอาศัยการถ่ายโอนการเรียนรู้ หากนักเรียนได้นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ (Application) ในสภาพหรือสถานการณ์ที่หลากหลาย ความรู้นั้นก็จะประโยชน์และมีความหมายมากยิ่งขึ้น ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบซิปปาโมเดล จึงให้ความสำคัญกับนักเรียนโดยการส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง และได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ (วัฒนาพร กระจับทุกซ์ 2542 : 2)

การเขียนบรรยายหรือกรอกร ประเภทโคลงสี่สุภาพนั้น ผู้เขียนได้ต้องมีความรักและความสนใจ เป็นผู้ที่อ่านและฟังมาก รู้จักเก็บบันทึกข้อมูลต่าง ๆ การสังเกตและการจดจำก็มีส่วนสำคัญไม่น้อย ที่สำคัญควรฝึกการเขียนบ่อย ๆ เพื่อจะได้เกิดความชำนาญ เป็นการฝึกทักษะที่จะช่วยให้นักเรียนสามารถอ่านและเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การนำรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบซิปปาโมเดล มาใช้ในการฝึกทักษะการเขียนโคลงสี่สุภาพ จึงมีความจำเป็นและเหมาะสมที่ครูผู้สอนจะนำไปประยุกต์ใช้ปฏิบัติควบคู่กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (กระทรวงศึกษาธิการ 2551 ก : 3)

การวิจัยปฏิบัติการที่ทำโดยครูผู้สอนในชั้นเรียน เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน และนำผลมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนหรือส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้นทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนเป็นการวิจัยที่ทำอย่างรวดเร็ว นำผลไปใช้ทันทีและสะท้อนข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของตนเองและกลุ่มเพื่อนร่วมงานได้มีโอกาสวิพากษ์ อภิปราย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในแนวทางที่ได้ปฏิบัติและผลที่เกิดขึ้นเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (สุวิมล ว่องวานิช 2550 : 21)

จากที่ผู้วิจัยมีประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย และประสบปัญหาในเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะปฏิบัติการพัฒนาการเขียนร้อยกรองโคลงสี่สุภาพ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซิปปาโมเดล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนน้ำยืนวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง โดยอาศัยความร่วมมือจากกลุ่ม และยังช่วยพัฒนาทักษะกระบวนการต่าง ๆ โดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางและเน้นการมีส่วนร่วมในกิจกรรมซึ่งจะทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น ตลอดจนนำผลการศึกษาค้นคว้าไปใช้ในการพัฒนา ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ให้เหมาะกับนักเรียนและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อปฏิบัติการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การเขียนร้อยกรองโคลงสี่สุภาพ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซิปปาโมเดล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนน้ำยืนวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง การเขียนร้อยกรองโคลงสี่สุภาพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนน้ำยืนวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29

3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง การเขียนร้อยกรองโคลงสี่สุภาพ ที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซิปปาโมเดล และการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนน้ำยืนวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนน้ำยืนวิทยา อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 8 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนทั้งหมด 289 คน

2. ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนน้ำยืนวิทยา อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 70 คน แยกเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 35 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 35 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

3. ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ จำแนกเป็น 1) การจัดการเรียนรู้แบบซิปปาโมเดล 2) การจัดการเรียนรู้แบบปกติ

ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การเขียนร้อยกรองโคลงสี่สุภาพ

4. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เรื่อง การเขียนร้อยกรองโคลงสี่สุภาพ ในวิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

5. ระยะเวลาในการวิจัยครั้งนี้ทำการปฏิบัติการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 โดยใช้เวลาในการปฏิบัติการเป็นเวลา 16 คาบ (ไม่รวมเวลาในการทดสอบและเวลาในการสอนซ่อมเสริม)

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการปฏิบัติการพัฒนาการเขียนร้อยกรองโคลงสี่สุภาพ โดยใช้หลักการวิจัยปฏิบัติการ มีขั้นตอนการปฏิบัติการ 4 ขั้นตอน คือ ขั้นวางแผน ขั้นปฏิบัติการ ขั้นสังเกตการณ์ และขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติการ กำหนดวงจรปฏิบัติการ 3 วงจร คือ วงจรที่ 1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-3 ใช้การจัดการเรียนรู้แบบซิปปาโมเดล 3 กิจกรรม เพื่อพัฒนาความรู้เรื่อง คณะของโคลงสี่สุภาพ พยางค์และคำสร้อย คำสัมผัส วงจรที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4-6 ใช้การจัดการเรียนรู้แบบซิปปาโมเดล 3 กิจกรรม เพื่อพัฒนาความรู้เรื่อง คำเอกคำโท คำเป็นคำตาย และเสียงวรรณยุกต์ท้ายวรรค วงจรที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7-9 ใช้การจัดการเรียนรู้แบบซิปปาโมเดล 3 กิจกรรม เพื่อพัฒนาทักษะการแต่งโคลงสี่สุภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 2 ประเภท คือ 1). เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้แบบซิปปาโมเดล จำนวน 9 แผนและแผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ จำนวน 9 แผน ซึ่งสรุปผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ อยู่ในระดับ เหมาะสมมากที่สุด 2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ (1) แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การเขียนร้อยกรองโคลงสี่สุภาพ ก่อนและหลังปฏิบัติการ จำนวน 30 ข้อ เป็นข้อสอบแบบปรนัย มีค่าความยากอยู่ระหว่าง 0.25 – 0.78 ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.20 – 0.50 (2) แบบทดสอบย่อยวงจรที่ 1 แบบทดสอบย่อยวงจรที่ 2 และแบบทดสอบย่อยวงจรที่ 3 (3) แบบบันทึกประจำวันของครู (4) แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน (5) แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูและ (6) แบบสัมภาษณ์นักเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที่แบบ Dependent และการทดสอบค่าที่แบบ Independent

สรุปผลการวิจัย

1. การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง การเขียนร้อยกรองโคลงสี่สุภาพ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซิปปาโมเดล มี 7 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การทบทวนความรู้เดิม 2) การแสวงหาความรู้ใหม่ 3) การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูลความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงกับความรู้เดิม 4) การแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม 5) สรุปจัดระเบียบความรู้ 6) การปฏิบัติและแสดง ผลงาน 7) การประยุกต์ใช้ความรู้ และใช้การจัดการเรียนรู้แบบปกติ มี 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นนำ 2) ขั้นสอน 3) ขั้นสรุป จากการปฏิบัติการ ผลปรากฏว่า การจัดการเรียนรู้แบบซิปปาโมเดล สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง การเขียนร้อยกรอง โคลงสี่สุภาพได้ดีขึ้น

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง การเขียนร้อยกรอง โคลงสี่สุภาพ พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยของการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง การเขียนร้อยกรองโคลงสี่สุภาพ ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบซิปปาโมเดล มีคะแนนการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

1. การพัฒนาการเขียนร้อยกรองโคลงสี่สุภาพ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซิปปาโมเดล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการวิจัยปฏิบัติการ ตามขั้นตอนของการวิจัยปฏิบัติการ 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นวางแผน 2) ขั้นปฏิบัติการ 3) ขั้นสังเกตการณ์ และ 4) ขั้นสะท้อนการปฏิบัติการ ซึ่งวิจัยปฏิบัติการมีลักษณะเป็นบันไดเวียน (Spiral) กระทำซ้ำตามวงจรปฏิบัติการ จนกว่าจะได้ผลปฏิบัติการตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ เป็นการวิจัยที่มีกระบวนการและขั้นตอน ที่เหมาะสมกับการทำวิจัยของครูผู้ปฏิบัติการสอน เนื่องจากขณะที่ทำการวิจัยผู้วิจัยสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งด้านบวกและด้านลบ ทั้งที่เป็นข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานวิจัยในวงจรถัดไป จากผลการปฏิบัติการในวงจรที่ 1 พบว่า นักเรียน จำนวน 8 คน ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 50 ของคะแนนเต็ม ผู้วิจัยจึงสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนดังกล่าว โดยใช้เวลาในชั่วโมงซ่อมเสริม ผู้วิจัยได้ใช้แผนการจัดการเรียนรู้เดิม โดยเน้นเพิ่มเติมในเนื้อหาเป็นรายบุคคล และถามซ้ำเพื่อให้เกิดความมั่นใจ และให้นักเรียนทุกคนได้ฝึกและมีส่วนร่วมกับกิจกรรมการเรียนรู้ รวมทั้งเน้นให้นักเรียนอย่าสะเพร่าในการทำงาน หลังจากการสอนซ่อมเสริมนักเรียนทุกคนสอบผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการสะท้อนผลในวงจรที่ 1 มาพัฒนาและปรับปรุงแล้วนำไปปฏิบัติการในวงจรที่ 2 ผลการปฏิบัติการ พบว่า นักเรียนจำนวน 5 คน ไม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 50 ของคะแนนเต็ม ผู้วิจัยจึงสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียนดังกล่าว โดยใช้เวลาในชั่วโมงซ่อมเสริม ผู้วิจัยได้ใช้แผนการจัดการเรียนรู้เดิมโดยการสอนจะเน้นในเนื้อหาที่สำคัญเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้นักเรียนเข้าใจ ใช้การถามเพื่อทดสอบความเข้าใจ จากนั้นเป็นกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม โดยเน้นให้แต่ละคนทำงานไม่ต้องรีบร้อน และกระตุ้นด้วยการเสริมแรง ทำให้นักเรียนมีความมั่นใจและได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน หลังจากการสอนซ่อมเสริมนักเรียนทุกคนสอบผ่านตามเกณฑ์ที่

กำหนดไว้ ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการสะท้อนผลในวงจรที่ 2 มาพัฒนาและปรับปรุงแล้วนำไปปฏิบัติการในวงจรที่ 3 ผลการปฏิบัติการ พบว่า นักเรียนทั้งหมดผ่านเกณฑ์ร้อยละ 50 ของคะแนนเต็ม การพัฒนาผลการเขียนร้อยกรองโคลงสี่สุภาพ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซิปปาโมเดล มีการสอนประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การทบทวนความรู้เดิม 2) การแสวงหาความรู้ใหม่ 3) การศึกษาทำความเข้าใจข้อมูลความรู้ใหม่และเชื่อมโยงกับความรู้เดิม 4) การแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม 5) สรุปจัดระเบียบความรู้ 6) การปฏิบัติและแสดงผลงาน 7) การประยุกต์ใช้ความรู้ ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยประเมินผลการเรียนรู้โดยการสังเกต การสัมภาษณ์ และการทดสอบ ผลการปฏิบัติการ พบว่า การสอนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซิปปาโมเดล ทำให้นักเรียนมีผลการเรียนรู้ที่ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ นางสาวณิชา เชียรหอม (2547 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาทั้งสี่ด้าน คือ ด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ทำให้นักเรียนได้แสดงออกซึ่งศักยภาพของตนเองในด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ส่วนนักเรียนกลุ่มที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาอยู่ในระดับต่ำกว่ากลุ่มที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซิปปาโมเดล ซึ่งสอดคล้องกับ วารยาณีย์ เพชรหมณี (2545 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้รูปแบบซิปปา ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนได้ง่ายขึ้น มีความกระตือรือร้น มีความสุข รู้สึกสนุกในการเรียน นักเรียนรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง มีความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย กล้าแสดงออก สามารถอภิปรายและเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับเพื่อนในชั้นเรียน ในขณะทำกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง และสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง การเขียนร้อยกรองโคลงสี่สุภาพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซิปปาโมเดล ก่อนปฏิบัติการ นักเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.25 หลังปฏิบัติการนักเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 21.54 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.95 แสดงว่าคะแนนเฉลี่ยหลังปฏิบัติการสูงกว่าก่อนปฏิบัติการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับ บุญฤดี แซ่ลื้อ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนซิปปาโมเดล ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และเจตคติทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังการทดลอง ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียน ที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบซิปปาโมเดล สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง การเขียนร้อยกรองโคลงสี่สุภาพ ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบซิปปาโมเดล และการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซิปปาโมเดล หลังปฏิบัติการนักเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 21.54 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.95 และนักเรียนที่เรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปกติ หลังปฏิบัติการนักเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 15.46 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.56 ดังนั้นคะแนนเฉลี่ยที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบซิปปาโมเดล สูงกว่าที่นักเรียนเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับ ประภาศิต ปลั่งกลาง (2545 : บทคัดย่อ) ได้วิจัย การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซิปปาโมเดล ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนวิชาคณิตศาสตร์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยร้อยละ 82.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้คิดเป็นร้อยละ 85 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 80

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนร้อยกรองโคลงสี่สุภาพ โดยกระบวนการวิจัยปฏิบัติการ ในแต่ละแผนต้องใช้เวลาพอสมควร ดังนั้นครูผู้สอนควรปรับลดกิจกรรมในบางขั้นตอนของการทำแบบฝึกทักษะหรือใบงาน แต่ยังคงเน้นให้ผู้เรียนได้ใช้ความสามารถทางด้านการเขียนร้อยกรองโคลงสี่สุภาพ

1.2 ครูผู้สอนควรอธิบายทำความเข้าใจขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปาโมเดล เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจและสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้อง สร้างความมั่นใจให้นักเรียน มีการสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเอง เพื่อให้ให้นักเรียนกล้าแสดงออก กล้าแสดงความคิดเห็น และพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพของนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการนำรูปแบบการทำวิจัยปฏิบัติการมาใช้กับตัวแปรอิสระอื่น ๆ เช่น การจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ STAD การจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5E เป็นต้น

2.2 ควรพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดการเรียนรู้แบบซิปปาโมเดล มาใช้กับตัวแปรตามอื่น ๆ เช่น การอ่านออกเสียงร้อยแก้ว การเขียนร้อยกรองกลอนสุภาพ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เป็นต้น

2.3 ควรมีการนำรูปแบบการทำวิจัยปฏิบัติการมาใช้กับประชากรในระดับอื่น ๆ เช่น นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

ทิศนา แคมมณี. 14 วิธีสอนสำหรับครูมืออาชีพ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.

นางลักษณ์ เขียรหอม. การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง กระเจงน้อยจากป่าใหญ่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2547.

บุญฤดี แซ่ล้อ. การจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบซิปปาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และเจตคติทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

ประกาศิต ปลั่งกลาง. การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้โมเดลซิปปา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2545.

รุ่งลาวัลย์ เดิมทำรัมย์. การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา เรื่องโคลงโลกนิติ วิชาภาษาไทย ท306 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2547.

น้ายันวิทยา, โรงเรียน. รายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปีการศึกษา 2556. อุบลราชธานี: โรงเรียนน้ายันวิทยา, 2556.

วารยาณีย์ เพชรมณี. การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนวิชาชีววิทยา โดยใช้โมเดลซิปปารายวิชาชีววิทยา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2545.

ศึกษานิเทศก์, กระทรวง. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2551 ก.

———. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2551 ข.

สมพร จารุณภู. การวางแผนการเรียนการสอน สื่อและกระบวนการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2543.

สมศักดิ์ สันธะเวช. “การประกันคุณภาพการศึกษา,” วิชาการ. 1,4 (เมษายน 2541): 31.

สุวิมล ว่องวานิช. การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2550.